

ХАРАКТЕРИСТИКА ВНУТРІШНЬОГО АУДИТУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ

Найважливішим елементом управління є аудит, який забезпечує можливість прийняття ефективних управлінських рішень, а також їх виконання. За допомогою аудиту на основі детального вивчення діяльності підприємства розробляються заходи, спрямовані на відвертання розкрадань і втрат, на збереження грошових коштів і фінансових ресурсів, на попередження виникнення відхилень від законодавства та нормативних актів.

У зміцненні фінансового стану і платоспроможності підприємств значна роль належить аудиту за станом розрахунків, динамікою дебіторської та кредиторської заборгованості. За визначенням Інституту внутрішніх аудиторів, «внутрішній аудит – це незалежна, об'єктивна діяльність із надання гарантій та консультаційних послуг, що має приносити користь організації та покращувати її діяльність. Внутрішній аудит допомагає організації досягати поставлених цілей, використовуючи системний і послідовний підхід до оцінки та підвищення ефективності процесів управління ризиками, системи контролю і корпоративного управління» [1].

Кодексом етики Інституту внутрішніх аудиторів визначено етичні принципи внутрішнього аудиту [1]:

- чесність – є основою, на якій ґрунтується довіра до судження аудитора, завдання мають виконуватись аудитором чесно, сумлінно, відповідально та в рамках закону;
- об'єктивність – зважена оцінка всіх релевантних обставин та незалежність у своїх судженнях від впливу власних інтересів чи інтересів інших осіб;
- конфіденційність – визнання права власності на інформацію, яку внутрішні аудитори отримують у ході виконання завдань, її цінність та нерозкриття без відповідних на те повноважень;
- професійна компетентність – виконання лише тих завдань, для яких внутрішні аудитори мають необхідні знання, навички та досвід покращення ефективності та якості власних послуг.

У процесі здійснення внутрішнього аудиту відбувається не тільки детальний контроль за збереженням ресурсів підприємства, але й контроль за якістю управління. Система внутрішнього контролю за станом обліку має тенденцію з часом змінюватися, тому виникає потреба у внутрішньому аудиті. Внутрішній аудит стає одним із основних інструментів підвищення ефективності управління підприємством і може бути запроваджений на підприємствах різних організаційно-правових форм в усіх галузях економіки.

Взаємодія зі службою внутрішнього аудиту підвищує ефективність прийняття рішень управлінським персоналом. Саме внутрішній аудит є тим об'єктивним джерелом інформації, що допомагає користувачеві такої інформації неупереджено оцінювати якість виконання прийнятих управлінських рішень. Внутрішній аудит як форма контролю не лише використовує інформацію, але і сам є об'єктивним джерелом інформації для керівництва підприємства та його структурних підрозділів.

За результатами контролю формується системне бачення власником підприємства проблемних областей, що дозволяє оцінити поточний стан і тенденції розвитку комерційної, виробничої та фінансової складових діяльності підприємства, визначити слабкі місця в управлінні розрахунками з покупцями, виділити проблеми, з'ясувати причини і джерела їх виникнення, встановити пріоритети в роботі з проблемами у відносинах між покупцями і підприємством, оцінити можливі варіанти розв'язання цих проблем з прогнозом можливих результатів, виробити попередні рекомендації з розробки стратегії розвитку розрахунків з покупцями підприємства на середньострокову або довгострокову перспективу. Отримані результати кожного з прийомів внутрішньогосподарського контролю між собою зіставляються і узагальнюються та свідчать про реалізацію цілей – встановлення достовірності, відповідності, точності та законності при розрахунках з покупцями.

Найважливішими напрямками внутрішньогосподарського контролю є: 1) оцінювання рівня дебіторської заборгованості підприємства; 2) контроль за повнотою перерахованих коштів за реалізовану продукцію; 3) інвентаризація яка виступає оцінкою достовірності розрахунків з покупцями.

Отже, метою аудиту розрахунків з дебіторами є встановлення повноти, достовірності та своєчасності відображення даних у первинній документації підприємства, облікових регістрах і звітності. Аудит передбачає здійснення перевірки за дотриманням планових показників; налагодження системи спостереження за строками оплати платежів; аудит за виконанням договірних відносин з боку як контрагентів, так і персоналу; виявлення резервів зростання платоспроможності підприємства та аудит за результатами виконання оптимізаційних управлінських рішень.

Список використаних джерел:

Положення та нормативна документація. Інститут внутрішніх аудиторів України. URL:
<https://theiia.org.ua/polozheniya-i-normativnaya-dokumentacziya/>.